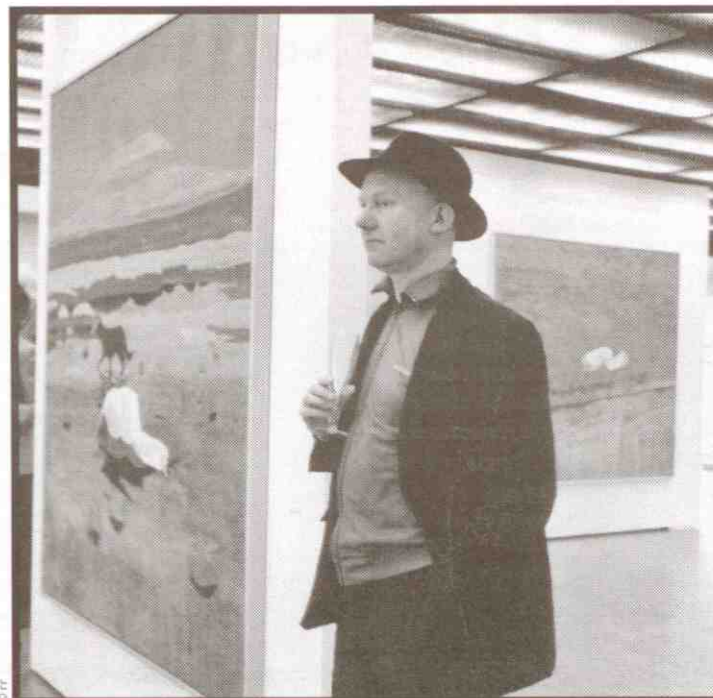

HANS VANDEKERCKHOVE TEGEN HET CYNISME VAN DE HEDENDAAGSE KUNST

Hans Vandekerckhove werd in 1957 geboren in Ingelmunster in een kunstminnend gezin. Als kind tekende hij veel en tijdens zijn studies kunstgeschiedenis aan de RU Gent (1975-1979) ontstonden zijn eerste olieverfschilderijen. Hij werd in het begin van de jaren 1980 geselecteerd voor de Prijs van de jonge Belgische schilderkunst en was laureaat van Stimulans. In 1986 vond zijn eerste individuele tentoonstelling plaats in Deweer Art Gallery in Otegem. Sindsdien is Vandekerckhove daar een vaste waarde. Ook stelde hij zijn werk bij herhaling in het buitenland tentoon en kreeg hij enkele prijzen.

Schilder Hans Vandekerckhove exposeert in het Oostendse Provinciaal Museum voor Moderne Kunst (PMMK) en in galerij Deweer in Otegem. Vooral de titel van zijn reeks *Stalking Hiëronymus* intrigeert. *Tertio* sprak met de eigenzinnige kunstenaar die trouw blijft aan de schilderkunst.

Hans Vandekerckhove.

'Stalking Hiëronymus', olieverf op doek, 2002.

Het stalken van Hiëronymus

SABINE ALEXANDER

De kunst van Vandekerckhove toont stilte en beschouwing, maar ook kleur en fijnzinnige schildertechniek. Het is een kunst vol bewondering en subtiele verwijzingen naar de westerse kunsttraditie, maar ook naar de Japanse kunst.

guur die ik al heel mijn schildersloopbaan gebruik, en die staat voor de zoekende en de kijkende mens. Maar dan wel een mens die kijkt in de zin van aanschouwen: het is een kijken zonder ambitie. Die belangeloze manier van kijken

Het heeft ook te maken met kleur. In die tuin uit mijn jeugd waren de kleuren van de bloemen onbedoeld met elkaar in harmonie. Zo ben ik nu als schilder ook bezig met kleur."

Wat kleur en techniek betreft, sloot mijn vroeger werk aan bij wat ik nu doe. Maar het was minder poëtisch. De introductie van een natuurbeleving bracht poëzie in mijn schilderijen. Dat strookt met een zekere hang naar het romanti-

vandeckerckhove verwerkt reïsimplicities, aangrijpende films en literatuur, en jeugdherinneringen. In zijn kunst tracht hij de tijd stil te zetten om, in een atmosfeer van dromerige reflectie, op zoek te gaan naar zijn oorsprong.

Stalking Hiëronymus is een intrigerende reeks van drie werken waarop een liggende witte figuur met zwarte hond in een desolaat landschap te zien is. Wat betekent dat beeld?

„De liggende figuur verwijst enerzijds naar een werk van Jheronimus Bosch van omstreeks 1500 in het Museum voor Schone Kunsten van Gent. Daar is een liggende Hiëronymus in wit gewaad op afgebeeld. Anderzijds ben ik geïnspireerd door een sequens uit Andrej Tarkovski's film *Stalker* (1971). Het was een vriend die mij enkele jaren geleden wees op een sfeer in mijn werk die hij ook terugvond in de films van Tarkovski. Ik heb toen alle films van Tarkovski bekeken. Ik was vooral aangegrepen door *Stalker*, vooral die scène met de liggende man met de hond. Dat beeld riep bij mij de herinnering aan het schilderij van Bosch op. Dat schilderij is het eerste dat ik mij herinner van toen ik als kind met mijn ouders regelmatig musea bezocht. Het was een van die originele beelden die ik onbewust in mij heb opgenomen.”

In uw werk komen bepaalde motieven altijd terug, zoals de smalle loopbrug, de eenzame figuur met lange jas...

„De brug is inderdaad een van mijn geliefkoosde motieven. Het begon in het schilderij dat een erbetoon was aan de Japanse schilder Katsushika Hokusai. Ik heb de brug die hij had afgebeeld, versmald tot een soort evenwichtsoefening om overeind te blijven. En de brug is mij sindsdien blijven fascineren als symbool. Maar ook als compositorisch element, want bruggen hebben strenge, strakke lijnen.

Ik gebruik bepaalde motieven als pionnen om een sfeer uit te drukken. In de tentoonstelling in Oostende is dat de figuur van Hiëronymus. Eigenlijk is dat maar een naam voor een fi-

guraal, vormt een van de belangrijkste drijfveren van mijn werk. Ik plaats mijn figuur in een context, een landschap bijvoorbeeld, niet om het landschap zelf, maar om een sfeer te creëren. Ik voel me vooral aangetrokken tot een 'wasteland'-achtige natuur, zoals die ook in *Stalking Hiëronymus* is weergegeven.”

Behalve die verlaten landschappen komt in uw werk toch ook een intimistischer soort natuur voor, zoals tuinen met bloemen.

„Ik ben die verlaten natuur beginnen te schilderen na een bezoek in 1997 aan de tuin van Derek Jarman in Dungeness in Zuid-Engeland. Jarman was een avant-garde cineast en een van de eerste bekende personen die aan aids overleed. Aan het einde van zijn leven kocht hij een vissershuisje aan de kust, in een open desolate vlakte met een kerncentrale aan de einder. De grond is er zilt en onvruchtbaar. Toch slaagde Jarman erin daar een mooie tuin aan te leggen. Voor mij was dat een treffend symbool van hoe een kunstenaar die stervende was, de dood weer in leven transformeerde. Daaruit is dan de schilderijenreeks *De kunstenaar is een tuinman* ontstaan, waarin ook wel elementen uit mijn eigen jeugd meespelen.

Als kind ging ik vaak logeren bij mijn kinderloze oom, peter Raf. Hij had een landgoed met oude serres en met veel bloemen die op een ongeordende manier door elkaar stonden – een soort wilde tuin. Op die manier is het motief van Jarmans tuin vergroeid met de tuin van peter Raf. In die zin gaat het ook om een zoeken naar de wortels, een contact houden met de kindertijd.”

Refereert de titel *De schilder is een tuinman* ook aan het ambachtelijke van uw manier van schilderen?

„Jazeker, maar het is ook een verwijzing naar de houding van de schilder. Ik sta veel gebogen over mijn doek bij het opzetten ervan, zoals een tuinman zich buigt over de grond.

Maakt kleur essentieel deel uit van de sfeer van uw schilderijen?

„Kleur krijgt een bijna abstracte betekenis. Ik zie de kleuren los van het onderwerp en kies ze eerder vanuit een intuïtie, een aanvoelen. Ik schilder in dunne lagen boven elkaar. Ik gebruik veel wit in de onderlagen, en daarboven transparante lagen. Daardoor ontstaat een grote luminositeit. Die komt ook de liquiditeit ten goede, een waterige atmosfeer die in mijn werk vaak terugkeert.”

Uw schilderijen zijn meestal vlak geconcipeerd, zelfs wanneer ze een landschap voorstellen.

„Ze zijn planmatig geconcipeerd. Soms gaat het om een menselijke figuur die binnen een kleurvlak is uitgebeeld, soms werk ik met een perspectief – maar ook dan is de opbouw planmatig, een compositie van verschillende kleurvlakken. Ik hou van die vlakke stijl. Die doet aan het oriëntalisme denken, maar ik heb hem toch vooral van Henri Matisse geleerd. Matisse is altijd mijn grote liefde geweest in de kunst. Zijn kunsttheorie heeft mij sterk beïnvloed. Maar ook Léon Spilliaert heeft mij geïnspireerd. Vooral diens mythologiseren van het concrete, dat universele gevoel dat hij uit de natuur put om het dan in een grafische, symbolische stijl te verbeelden.”

Het maken van figuratieve schilderijen lijkt in deze tijd van installaties en videokunst niet zo evident.

„Mijn werk staat in een traditie. Ik breek niet met de oude kunst. Ik heb ook altijd menselijke figuren geschilderd. In het begin was dat vaak een zittende, langgerekte figuur in een interieur dat uit verticale stroken was opgebouwd. Inspiratiebron was toen de Hiëronymus-figuur van Albrecht Dürer.

Maar ook de polyfone muziek die met afzonderlijke muzieklijnen werkt en met een grote strengheid een maximale emotie wil bewerkstelligen, heeft mij tot dat verticalisme gebracht.

sche. Ik heb de indruk dat het afstappen van het relativerende en het cynische – zoals dat in de hedendaagse kunst schering en inslag is – opnieuw wordt gewaardeerd.”

Is het moeilijk om tegen de heersende tendensen in de kunstwereld op te tornen?

„Ik heb altijd enkele mensen gehad die me steunden. Toen ik in het begin van de jaren tachtig begon te schilderen, had ik geluk. Het was de tijd van de 'nieuwe wilden'. Dat paste goed bij mijn visie op de schilderkunst.

De jaren negentig, met de conceptuele kunst en de videokunst, waren een ramp qua belangstelling. De laatste zes jaar zie ik echter een kentering en krijg ik met mijn werk niet alleen de aandacht van de 'in-crowd' maar ook van een ruim publiek. Waaraan dat precies ligt kan ik niet onmiddellijk verklaren.”

De titels van uw werken lijken heel doordacht.

„Ik vind een titel belangrijk. Niet alleen om de individualiteit van elk werk te beklemtonen, maar ook om daar iets aan toe te voegen. Het is niet zo dat de titel het werk moet verklaren. Maar die houdt toch een verwijzing in naar een concrete eigenheid en tegelijk ook naar een universele algemeenheid.

Ik hou er ook van een gelaagdheid aan betekenissen in mijn titels te verweven. Zo verwijst in *Stalking Hiëronymus* het woord 'stalking' naar Tarkovski's film, maar ook naar mijn intense betrokkenheid bij de Hiëronymus-figuur en zelfs naar het kijken van de toeschouwer.”

HANS VANDEKERCKHOVE, *Stalking Hiëronymus* in het PMMK, Romestraat 11, Oostende, tot 18 april 2004, gesloten op maandag.

Info 059/50.81.18 en www.pmmk.be. Catalogus 72 blz., € 20.

HANS VANDEKERCKHOVE, Deweer Art Gallery, Tiegemstraat 6A, Otegem. Gesloten op maandag en dinsdag. Info 056/64.48.93 en www.artists.be/deweer.